

Vesilahden strateginen yleiskaava 2040, maapoliittinen ohjelma ja kaavoitusohjelma

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

4.12.2024, tark. 25.8.2025 ja 20.2.2026

Sisällys

1. Mikä on osallistumis- ja arviointisuunnitelma?.....	3
2. Miksi strateginen yleiskaava?	3
3. Maapoliittinen ohjelma & kaavoitusohjelma	4
4. Suunnittelualue	5
5. Lähtökohdat ja suunnittelutilanne	5
6. Tavoitteet ja vaikutusten arviointi.....	11
7. Osallistuminen.....	13
8. Miten kaavoitus etenee?.....	14
9. Yhteystiedot.....	16

1. Mikä on osallistumis- ja arviointisuunnitelma?

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) kerrotaan kaavan lähtökohdista, tavoitteista, aikataulusta ja siitä kuinka suunnitteluun voi osallistua. Suunnitelmassa kerrotaan, mitä vaikutuksia tullaan arvioimaan ja miten vaikutusten arviointi toteutetaan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävydestä voi jättää kirjallisen mielipiteen. Suunnitelmaa täydennetään ja päivitetään tarvittaessa kaavaprosessin aikana.

Vesilahden kuntaan laaditaan koko kunnan alueen kattavaa strateginen yleiskaavaa, jonka tavoitevuosi on 2040. Strategisessa yleiskaavassa ennakoitaan kunnan maankäytön tulevaisuutta tavoitevuoteen saakka. Strategisen yleiskaavan tavoitteena on ohjata kunnan maankäytön suuria linjoja ja tukea kunnan strategisia tavoitteita. Tavoitteena on muodostaa yhteinen näkemys siitä, mihin suuntaan kuntaa halutaan kehittää.

Vesilahden strateginen yleiskaava toimii lähtökohtana kunnan maapoliittisen ohjelman ja kaavoitusohjelman päivittämiselle. Ne laaditaan yhtä aikaa strategisen yleiskaavan kanssa rinnakkain. Maapoliittisesta ohjelmasta ja kaavoitusohjelmasta tehdään omat hyväksymispäätökset. Kokonaisuuden selkeyttämiseksi tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty kaikkien kolmen suunnittelutyön lähtökohdat, aikataulut, vuorovaikutusmenettelyt sekä vaikutusten arviointimenetelmät.

2. Miksi strateginen yleiskaava?

Strategisen yleiskaavan tarkoituksena on ohjata kunnan maankäyttöä pitkällä aikavälillä. Työssä luodaan selkeä kuva Vesilahden maankäytöstä. Pohjatietoina käytetään vuonna 2020 laadittua Maankäytön strategista kehityskuvaa ja vuosien 2022–2025 ja 2026–2030 kuntastrategioita, sekä niiden liiteaineistoja.

Vesilahden strateginen yleiskaava päivittää vuoden 2020 Maankäytön strategisen kehityskuvan, joka jäi tuolloin luonnosasteelle saamatta hyväksyntää kunnan päätöksentekoeleimissä. Strateginen yleiskaava perustuu myös kuntastrategiaan sekä alueellisiin suunnitelmiin. Strateginen yleiskaava integroi maakunnallista ja seudullista suunnittelua paikallistasolle ja ohjaa myös kunnan muuta kehittämistä. Strategisen yleiskaavan työssä huomioidaan mm. Pirhan (Pirkanmaan hyvinvointialue) kiinteistöstrategia ja palveluverkkosuunnitelma. Strategista yleiskaavaa laaditaan yhteistyössä ohjausryhmän ja osallisten kanssa vuorovaikuttaen.

Strateginen yleiskaava 2040 heijastaa kunnan tahtotilaa ja tulevaa maankäytön kehitystä väestön kasvussa vuosittain yhdestä kahteen prosenttia. Kaavalla tuetaan ja vahvistetaan Vesilahden identiteettiä ja sen omaleimaisia piirteitä ja vahvuuksia, kuten arvokasta luontoa, maisemaa, kulttuuriympäristöä, maaseutumaisuutta, omavaraisuutta sekä uusiutuvan energian tuotantomahdollisuuksia. Strategisen yleiskaavan tarkoituksena on ohjata kunnan yleis- ja asemakaavoitusta sekä maanhankintaa. Se muodostaa tahtotilan kunnan tavoitteista myös Pirkanmaan maakuntakaavan uudistamista silmällä pitäen.

Strategisen yleiskaavan laatimistyössä on huomioitu globaalit megatrendit, lainsäädännön muutokset ja paikalliset muutostekijät. Strateginen yleiskaava esittää kunnan taajamien verkoston, pyrkii korostamaan taajamien ominaispiirteitä ja parantamaan niiden elinolosuhteita. Kaavaprosessilla vaikutetaan Vesilahden vetovoimaan, viihtyisyyteen ja virkistysalueiden kehittämiseen.

Strateginen yleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma. Strategisena sen tarkoituksena ei ole olla aluevarausyleiskaava eikä se itsessään oikeuta suoriin rakennuslupiin. Strateginen yleiskaava ei kumoaa kunnan alueella voimassa olevia kaavoja, vaan strateginen yleiskaava täydentää kunnan osayleiskaavoja ja sitä tulkitaan yhdessä osayleiskaavojen kanssa. Strateginen yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ainoastaan sen kehittämistavoitemerkintöjen osalta. Yleiskaavatyötä ohjaavat valtakunnalliset tavoitteet sekä maakuntakaavoitus ja muut seudulliset suunnitelmat.

Tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kerrottu etenkin siitä, miten kaavatyöhön on mahdollista osallistua. Vesilahden kunta toivottaa yleiskaavatyöhön lämpimästi tervetulleiksi kuntalaiset ja vapaa-ajan asukkaat, naapurikunnat, seudun toimijat ja kaikki asiasta kiinnostuneet.

3. Maapoliittinen ohjelma & kaavoitusohjelma

Vesilahden kunnan strategisen yleiskaavan kanssa yhtä aikaa laaditaan maapoliittinen ohjelma ja kaavoitusohjelma. Nämä asiakirjat laaditaan rinnakkain ja samanaikaisesti yleiskaavan kanssa, mutta viedään päätöksentekoon erillisinä.

Maapolitiikan harjoittaminen on kunnan lakisääteinen tehtävä (maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999, myöhemmin MRL 5a § ja 20 §, myöh. alueidenkäyttölaki). Maapolitiikalla tarkoitetaan kunnan maanhankintaan, -luovutukseen, kunnan maaomaisuuden hallinnointiin ja yksityisen maan kaavoittamiseen sekä yksityisessä omistuksessa olevien rakentamiskelpoisten tonttien rakentamisen edistämiseen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä. Maapolitiikan avulla kunta ehkäisee maanhallinnan keinottelua ja turvaa monipuolisen sekä kohtuu hintaisen tonttitarjonnan koko kunnan alueella. Maapoliittisten keinojen johdonmukaisella käytöllä voidaan varmistaa tehokas, toimiva ja taloudellinen yhdyskuntarakenne. Samalla luodaan edellytykset kunnan suunnitelmalliseen kehittämiseen ja monipuoliseen tonttitarjontaan, mikä osaltaan rakentaa kunnan taloudellisen kilpailukyvyn perustan pitkällä aikavälillä. Maapoliittinen ohjelma korvaa vuonna 2014 hyväksytyin vanhentuneen maapoliittisen ohjelman. Maapoliittinen ohjelma päivitetään vastaamaan nykyistä kuntalakiä ja alueidenkäytön lainsäädäntöä. Laadinnan yhteydessä arvioidaan myös nykyisen maapoliittisen ohjelman toimivuutta ja tunnistetaan kehityskohteet.

Maapoliittisessa ohjelmassa määritetään kunnan maapoliittiset tavoitteet ja periaatteet. Maapoliittinen ohjelma on valmistuttuaan tietolähde siitä, miten Vesilahdella toimitaan rakennushankkeissa eli tonttia hakiessa tai muuta kiinteistökehitystä tehtäessä. Ohjelma antaa tietoa toisaalta alueiden toteuttajille, mutta lisäksi myös päättäjille.

Kaavoitusohjelma pohjautuu strategiseen yleiskaavaan ja kuntastrategiaan, päivitettyyn maankäytön strategiseen kehityskuvaan ja sen liitteisiin, sekä muihin tausta-aineistoihin ja ohjausryhmän asettamiin tavoitteisiin. Kaavoitusohjelma on yleiskaavan ja maapoliittisen ohjelman rinnalle laadittava kaavoituksen ja alueiden käytön toteutus aikataulu.

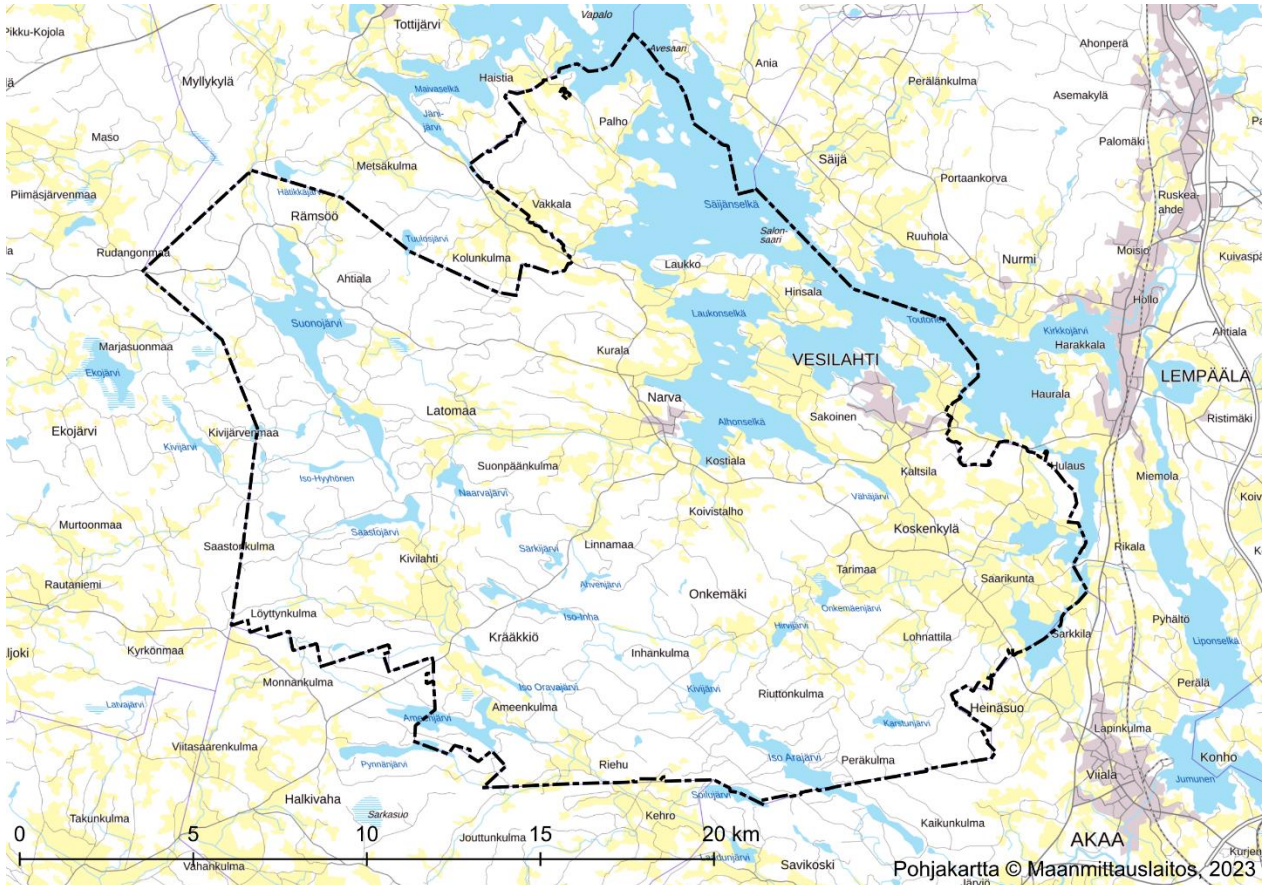
Maapoliittisen ohjelman ja kaavoitusohjelman aikataulu:

- huomiointi yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS), tiedotus OAS:n yleisötilaisuudessa maapoliittisen ohjelman laatimisesta
- yleisötilaisuus ja työpaja yleiskaavaluonnoksesta, samassa yhteydessä maapoliittisen ohjelman ja kaavoitusohjelman lähtötietojen esittely ja tavoitteiden kokoaminen
- tavoitteiden käsittely ohjausryhmässä
- maapoliittisen ohjelman ja kaavoitusohjelman luonnokset osana yleiskaavaluonnosta
- valtuustoseminaari maapoliittisen ohjelman sekä kaavoitusohjelman luonnoksista, osallistetaan päättäjät pohtimaan maapoliittisiä linjauksia ja niiden aikataulua
- ohjausryhmän käsittely luonnoksen arvioinnista ja palautteesta

- maapoliittisen ohjelman ja kaavoitusohjelman ehdotukset osana yleiskaavaehdotusta
- ohjausryhmän käsittely ohjelman ratkaisuisista ja yksityiskohdista
- päätöksenteko (hyväksyminen)

4. Suunnittelualue

Strateginen yleiskaava laaditaan koko kunnan alueelle. Kunnan kokonaispinta-ala on 354 neliökilometriä, josta lähes 15 % (noin 52 neliökilometriä) on järviä.

Strateginen yleiskaava laaditaan koko Vesilahden kunnan alueelle.

5. Lähtökohdat ja suunnittelutilanne

Vesilahden maankäytön strateginen kehityskuva ja kaavoitusohjelma

Oikeusvaikutukseton suunnitelma muodostaa maankäytön strategisen suunnitelman kunnan kaavoituksen ohjelmoinnin ja maapolitiikan tueksi. Kehityskuvaa ei ole hyväksytty kunnan päätöksentekuelimissä. Kehityskuvassa on määritelty tärkeimmät painopistealueet sekä se, missä järjestyksessä niitä lähdetään kehittämään. Lisäksi maankäytön strategisen kehityskuvan rinnalla on laadittu vuosiin 2030–2035 ulottuva kaavoitusohjelma, jossa priorisoidaan kaavahankkeet ja määritellään, millä maankäytön ohjauksen työkalulla eri alueet jatkossa käsitellään. Sen keskeisimmät tavoitteet ovat:

- Monimuotoista asumista huikeissa maisemissa

- Innovatiivista yritystoimintaa Vesilahdelle
- Suositaan kestävästä liikkumisesta
- Asukkaiden hyvinvointia tukeva ympäristö

Vesilahden maapoliittinen ohjelma

Vesilahden kunnan maapoliittisen ohjelman tarkoituksena on selkeyttää ja tuoda esiin kunnan maapoliittiset tavoitteet ja pääperiaatteet sekä edistää kunnan yhdyskuntarakenteen ja eri elinkeinojen tasapuolista kehittämistä. Nykyinen, vuonna 2014 laadittu, maapoliittinen ohjelma ajoittuu erityisesti vuosiin 2014–2015 ja sitä on voitu tarkentaa valtuustokausittain. Tarkistuksia ei viimeisen kymmenen vuoden aikana ole tehty ennen nyt valmistuvaa strategisen yleiskaavan, maapoliittisen ohjelman ja kaavoitusohjelman kokonaisuutta.

Alueidenkäytön konseptisuunnitelma Vesilahden kunnalle

Vesilahden kunnan yleiskaavatyön tueksi laadittiin vuonna 2022 alueidenkäytön konseptisuunnitelma, jossa haettiin laaja-alaista strategista näkemystä Vesilahden kehitykseen. Suunnitelma mahdollistaa Vesilahden kunnan asiakastarpeet ja -muutokset sekä paikalliset ja alueelliset vahvuudet huomioivan kehityksen ja on täten linjassa kuntastrategiaan kirjattujen tavoitteiden kanssa. Tavoitteena on varmistaa asuinalueiden vetovoima ja kyky reagoida ympäristön muutoksiin. Näistä rakentuvat Vesilahden kunnan strategiset hankkeet, joita ovat:

- Tieto ja osaaminen
- Tilat ja yhteydet
- Viestintä ja verkostot
- Energiaomavaraisuus

Vesilahden kuntastrategia 2022–2025

Vesilahdelle on laadittu vuodesta 2022 vuoteen 2025 ulottuvan nelivuotiskauden kattava kuntastrategia, jossa on virallistettu alueidenkäytön konseptisuunnitelmassa määritetyt strategiset hankkeet sekä laadittu niiden lisäksi tavoitetilat vuodelle 2025. Tavoitetilat kuvaavat tulevaisuutta, jonka Vesilahden kunta haluaa saavuttaa strategiakauden aikana. Niitä on tarkasteltava toisiinsa liittyvinä, yhtenäisen suunnan kunnalle antavina linjauksina. Kolme tavoitetilaa ovat:

1. Huomista kohti rakennettu
2. Yritysten kanssa kasvava
3. Perheiden palveluilla erottuva

Vesilahden kuntastrategia 2026–2030

Uuden kunnanvaltuuston aloitettua työskentelynsä vuoden 2026 puolivälissä Vesilahden kuntastrategiaa päivitettiin niin, että strategia ulottuu vuoden 2030 loppuun. Uuden strategian valmistelussa on huomioitu nykyistä paremmin valtuustokausien vaihtuminen ja tulevankin kuntastrategian päivittyminen. Kuntastrategian vision mukaan Vesilahti 2030 on aktiivinen ja yhteisöllinen kunta, missä rakennetaan elämän parhaat muistot. Kolme tavoitetilaa ovat:

1. Yhteisöllisyys ja hyvinvointi
2. Kestävä kasvu ja talous
3. Kiehtova luonnostaan

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttöavoitteet, edistää niiden toteuttamista ja arvioida toimenpiteitensä aluerakenteen ja alueidenkäytön kannalta. Valtioneuvosto päätti uudistetuista tavoitteista 14.12.2017. Uudistetut tavoitteet astuivat voimaan 1.4.2018. Strategiseen yleiskaavaan liittyvät erityisesti seuraavat tavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin. Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä vihervaluoverkoston jatkuvuudesta. Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.

Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin.

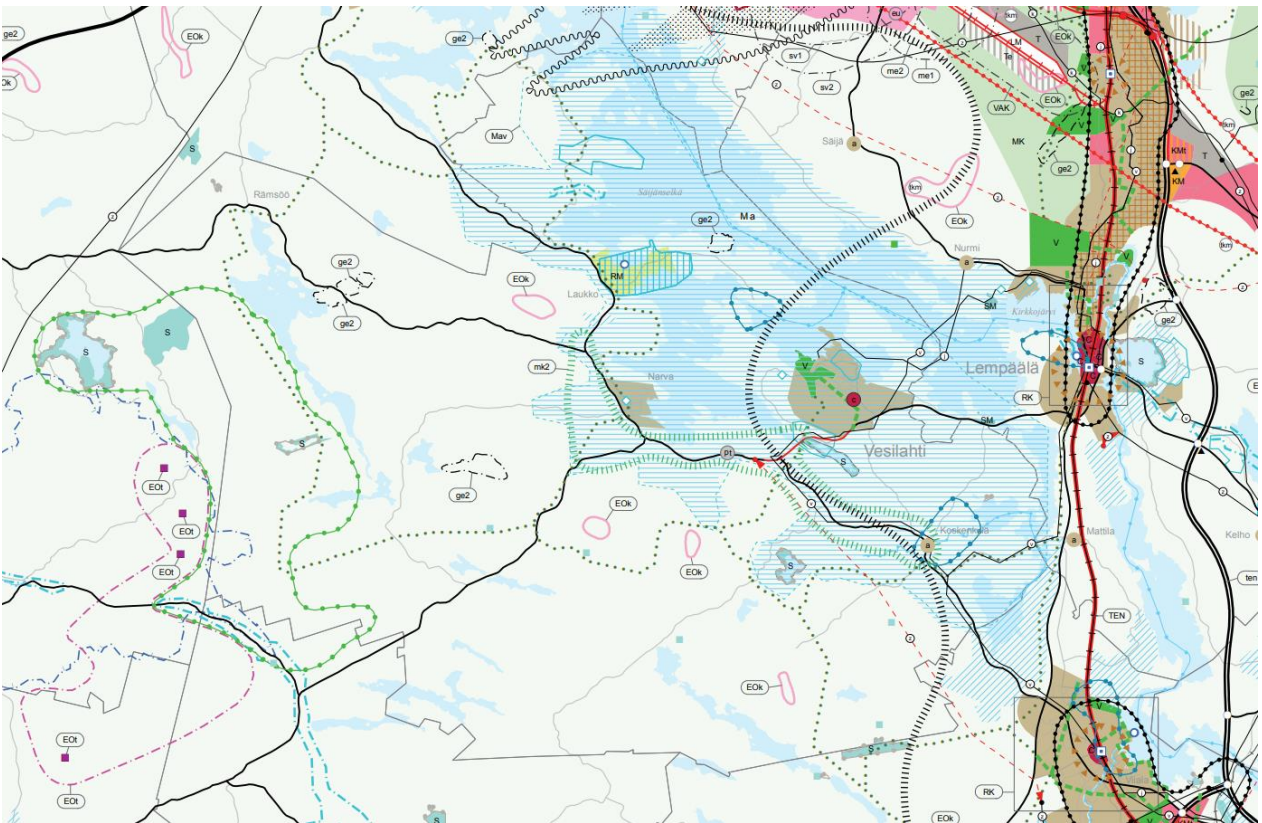
Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Vehreä metropolimme 2040 - Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelman päivitys 2040+

Seutuhallitus hyväksyi rakennesuunnitelman 2040+ päivitysehdotuksen kokouksessaan 25.10.2023. Tampereen kaupunkiseutu kasvaa toiminnallisena kokonaisuutena. Rakennesuunnitelmat ovat vuodesta 2010 vahvistaneet seudun elinvoimaa osoittamalla seudullisesti merkittävät ratkaisut ja yhteistyön tarpeet. Rakennesuunnitelmat pohjautuvat seutustrategioihin ja linjaavat yhdyskuntarakennetta eheyttämisen, keskustojen kehittämisen, joukkoliikenteen, asuntotuotannon ja väestönkasvun osalta. Tampereen kaupunkiseudun 3. rakennesuunnitelma 2040+ "Vehreä metropolimme" korostaa sinivihreää ympäristöä, vahvaa rakennetta ja kansainvälistymisen paikkoja.

Maakuntakaava

Pirkanmaan maakuntakaavat ohjaavat yleiskaavoitusta. Vesilahden kunnan aluetta koskien voimassa on kokonaismaakuntakaava, Pirkanmaan maakuntakaava 2040, joka on hyväksytty keväällä 2017.

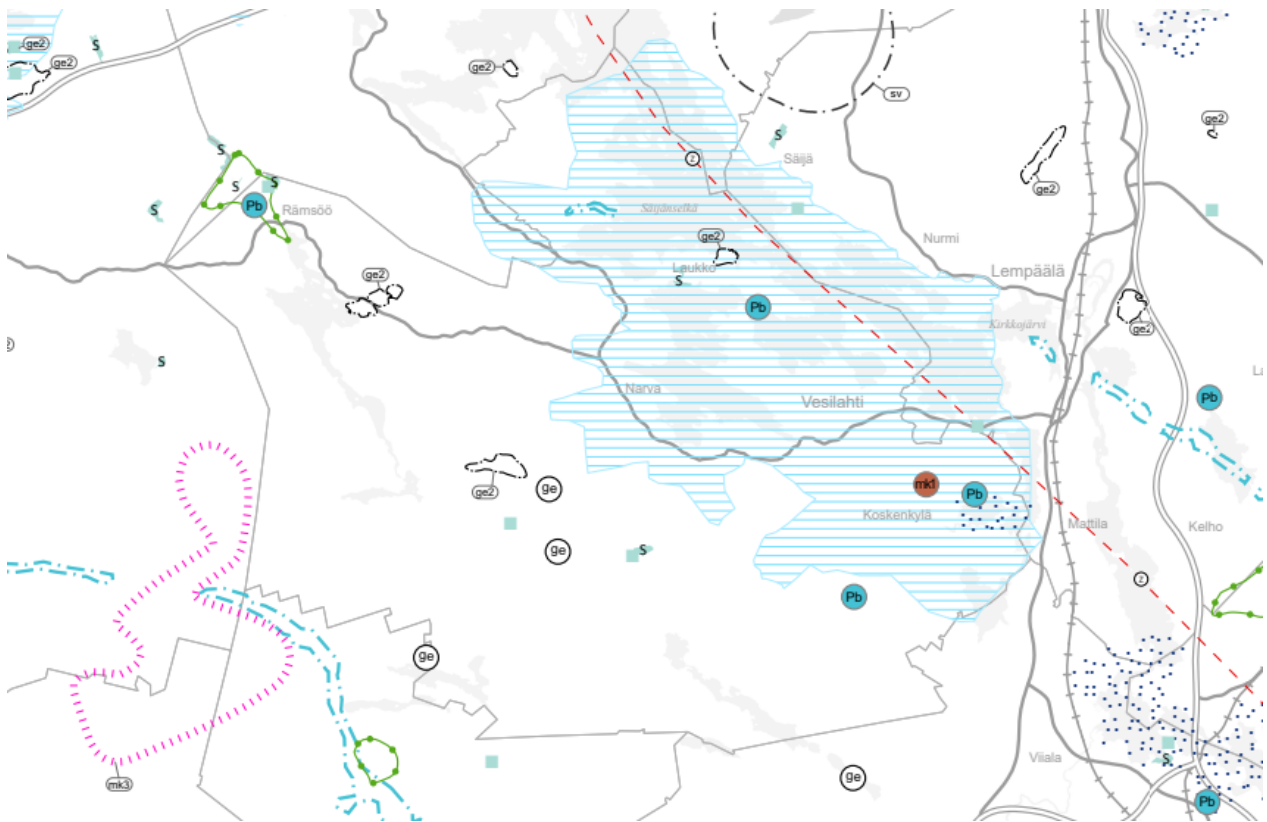

Ote voimassa olevasta Pirkanmaan maakuntakaavasta 2040, suunnittelualueen likimääräinen rajausta kuvassa sinisellä.

Pirkanmaalla on laadittu voimassa olevaa Pirkanmaan maakuntakaavaa 2040 täydentävä vaihemaakuntakaava, jossa keskitytään kahteen teemaan: tukemaan pirkanmaalaisen luonnon monimuotoisuutta ja elonkirjoa sekä vahvistamaan edellytyksiä kestäväälle energiantuotannolle maakunnan alueella. Vaihemaakunta hyväksyttiin Pirkanmaan maakuntavaltuustossa 7.4.2025.

Maakuntavaltuusto käynnisti 25.11.2024 teollisuusteemaisen vaihemaakuntakaavan valmistelun. Maakuntakaava laaditaan kaikki Pirkanmaan kunnat kattavana vaihemaakuntakaavana. Kaavan sisältö ja tavoitteet määritetään tarkemmin osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Vaihemaakuntakaavoilla täydennetään ja päivitetään voimassa olevaa kokonaismaakuntakaavaa.

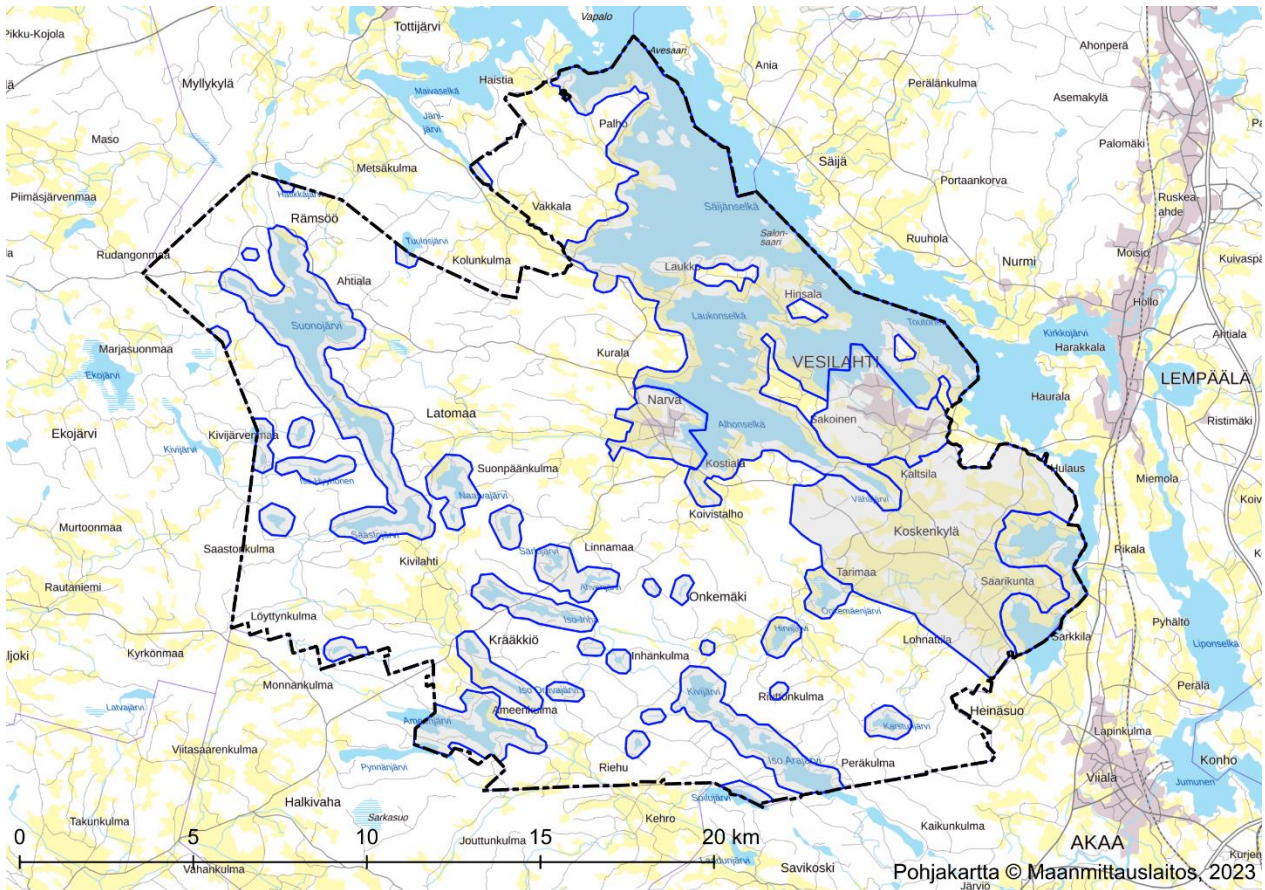

Ote hyväksytystä Pirkanmaan elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaavan pääkartasta, jolla on osoitettu uudet ja päivitetetyt merkinnät

Yleiskaavat

Kunnan alueella on tällä hetkellä voimassa seuraavat osayleiskaavat (suluissa kunnanvaltuuston hyväksymispäivämäärä):

- Kirkonkylän osayleiskaavan muutos ja laajennus (19.3.2009)
- Koskenkylän ympäristön osayleiskaava (23.11.2015)
- Narvan osayleiskaava (19.2.1997)
- Rantaosayleiskaava (10.12.2002)

Vesilahden kunnan voimassa olevat yleiskaavoitetut alueet.

Vesilahden kunta on keväällä 2025 käynnistänyt Rantaosayleiskaavan 1. vaihekaavan valmistelun. Sen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivätty 16.4.2025. Kaavan vireilletulosta on päättänyt Vesilahden kunnanhallitus 28.4.2025 (§ 15). Vesilahden kunnan tavoitteena on uudistaa vaiheittain vuonna 2002 voimaan tullutta rantaosayleiskaavaa. Rantaosayleiskaavan 1. vaihekaavan keskeisimpänä tavoitteena on tuoda kaavan yleismääräyksiin määräykset rakentamisen etäisyydestä rantaan ja turvata siten rantaosayleiskaavan toteutuminen uuden rakentamislainkin voimaantulua.

Asemakaavat ja ranta-asemakaavat

Kunnan alueella on asemakaavoitettuja alueita ainoastaan Kirkonkylän, Koskenkylän ja Narvan osayleiskaava-alueilla. Ranta-asemakaava-alueita on mm. Kivijärvellä, Isolla Arajärvellä, Ameenkulmalla, Suonojärvellä, Kurhiannokassa sekä Säijänselän rannoilla.

Lisää tietoa Vesilahden kunnan kaavoituksesta löytyy osoitteesta:

6. Tavoitteet ja vaikutusten arviointi

Tavoitteet

Strategisen yleiskaavan tavoitteena on ohjata Vesilahden kunnan maankäytön suuria linjoja ja tukea kunnan strategisia linjauksia, kuten kuntastrategiassa määriteltyjä tavoitteita. Työssä määritellään kunnan maankäytön pitkän aikavälin kehittämisen painopisteet ja suunnat. Tavoitteena on laatia strateginen yleiskaava oikeusvaikutteisena sen kehittämismerkintöjen osalta. Kaavan tavoitevuosi on 2040.

Strategisella yleiskaavalla ei kumota kunnan alueella jo voimassa olevia yleiskaavoja, vaan strategista yleiskaava täydentää ja sitä tulkitaan yhdessä osayleiskaavojen kanssa. Strateginen yleiskaava ohjaa voimaan tultuaan uusien osayleis- ja asemakaavojen laatimista tai voimassaolevien kaavojen muuttamista.

Keskeisiä kaavassa tarkasteltavia teemoja ovat muun muassa:

- **Kestävä yhdyskunta- ja aluerakenne sekä resurssiviisuus**
- **Väestönkehitys**
- **Vesilahden asema osana Tampereen seutua**
- **Luonto ja luonnonsuojelu**
- **Maisema ja kulttuuriympäristö**
- **Virkistys, reitistöt, matkailu**
- **Elinkeinoelämän toimintaedellytykset (teollisuusalueet ja niiden rooli)**
- **Maatalous, metsätalous**
- **Energiantuotanto**
- **Kyläalueet ja haja-asutus**
- **Kestävä liikkuminen**
- **Ranta-alueiden hyödyntäminen**
- **Eri kauppapaikkojen luonne ja rooli**

Miten vaikutuksia arvioidaan?

Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on saada jo suunnittelun aikana tietoa suunnitteluratkaisujen seurauksista ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua. Strategisen yleiskaavan toteuttamisen välittömiä ja välillisiä vaikutuksia arvioidaan suunnittelun yhteydessä.

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Kaavan merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat seuraaviin aihealueisiin:

- **Alue- ja yhdyskuntarakenne**
- **Yhdyskunta- ja energiatalous**
- **Luonto ja maisema, taajamakuva, kulttuuriperintö**
- **Elinkeinoelämän toimintaedellytykset**

- Ihmisten elinolot ja elinympäristö
- Ilmasto

Strategisen yleiskaavan laatimisen yhteydessä laaditaan samanaikaisesti uusi maapoliittinen ohjelma sekä uusi kaavoitusohjelma. Mahdollisten muiden selvityksien laatimisen tarve tarkentuu työn edetessä. Kaavan laatimisessa hyödynnetään myös aiemmin laadittuja selvityksiä, strategioita ja tietokantoja. Näitä ovat muun muassa:

- Vesilahden kunta – Strategia 2022–2025
- Vesilahden kunta – Strategia 2026–2030
- Vesilahden maapoliittinen ohjelma (2014)
- Vesilahden maankäytön strateginen kehityskuva (2020)
- Alueidenkäytön konseptisuunnitelma Vesilahden kunnalle (2022)
- Vesilahden kunnan bio- ja kiertotalouskonseptin tarkastelut (2023)
- Vesilahden täydennysrakentamisalueiden kohdekortit (2023)
- Vesilahden kävely ja pyöräily -raportti (2017)
- Vesilahden osayleiskaavat taustaselvityksineen
- Vehreä metropolimme 2040 - Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelman päivitys 2040+ (2023)
- Tampereen kaupunkiseudun MAL-sopimukset
- Pirkanmaan maakuntakaavat taustaselvityksineen
- Pirkanmaan POSKI-hanke
- Valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009)
- Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021)
- Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK 2024)
- Muinaisjäännösrekisteri
- Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyypit -selvitys
- Vesilahden arvokkaat luontokohteet (2021)
- Länsi-Suomen liikennestrategia
- Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2045
- Hiilineutraali Pirkanmaa 2030 -tiekartta
- Hiilineutraalit vyöhykkeet 2 -hankkeen kuntakohtainen tietopaketti, Vesilahti (ELY, 2024)
- Vesilahden kunnan vesihuoltolaitoksen voimassa olevat toiminta-alueet sekä vesihuoltoverkoston mallinnustarkastelut

Edellä mainituista asiakirjoista sekä muusta olemassa olevasta kirjallisesta aineistosta ja lähdemateriaalista kootaan taustatiedot mm. seuraavista teemoista:

- Väestö, työpaikat, elinkeinot, palveluverkko
- Luonto ja maisema
- Kulttuuriympäristö ja arkeologia
- Liikenne
- Yhdyskuntatekniset verkostot
- Energiantuotanto
- Matkailu ja virkistys

7. Osallistuminen

Osalliset

Maankäyttö- ja rakennuslain (myöh. alueidenkäyttölaki) mukaan osallisia ovat kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon, virkistykseen tai muihin oloihin valmisteilla oleva kaavanmuutos saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä.

Strategisessa yleiskaavassa osallisia ovat ainakin seuraavat tahot:

- Kunnan asukkaat, maanomistajat ja loma-asukkaat sekä yrittäjät
- Vesilahden kunnanvaltuusto ja -hallitus
- Vesilahden kunnan lautakunnat ja johtokunnat
- Lupa- ja valvontavirasto (1.1.2026 alkaen, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 31.12.2025 asti)
- Sisä-Suomen elinvoimakeskus (1.1.2026 alkaen, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 31.12.2025 asti)
- Pirkanmaan liitto
- Pirkanmaan maakuntamuseo
- Museovirasto
- Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintovirasto
- Metsähallitus
- Väylä
- Urjalan kunta
- Akaan kaupunki
- Nokian kaupunki
- Sastamalan kaupunki
- Lempäälän kunta
- Pirkkalan kunta
- Pirkanmaan hyvinvointialue PIRHA
- Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
- Pelastuslaitos
- Puolustusvoimat
- Fingrid Oyj
- Gasgrid
- Traficom
- Finavia
- Lempäälän Vesi Oy
- MTK Pirkanmaa ja MTK Vesilahti
- Metsänhoitoyhdistys
- Luonnonvarakeskus
- Suomen metsäkeskus
- Asukasyhdistykset, kyläyhdistykset
- Pirkanmaan riistanhoitoyhdistys
- Metsästysseurat
- Luonnonsuojelupiiri
- Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys
- Vesilahden yrittäjät ry
- Energiayhtiöt
- Verkkoyhtiöt
- Teleliikenneyhtiöt
- Maa-ainesten ottoon liittyvät toimijat
- Jakokunnat
- Tiekunnat

Miten voin osallistua?

Strategisen yleiskaavan valmisteluun voi osallistua koko suunnitteluprosessin ajan useilla eri tavoilla: esimerkiksi tulemalla mukaan tilaisuuksiin, ottamalla yhteyttä suunnittelijoihin tai jättämällä mielipiteen/muistutuksen virallisina nähtävilläoloaikoina.

Kunta tiedottaa strategisen yleiskaavan etenemisestä ja osallistumismahdollisuuksista kattavasti ja mahdollisimman laajalle joukolle. Osallistumismahdollisuuksista kaavoituksen eri vaiheissa on kerrottu osiossa yleiskaavan vaiheet ja aikataulu.

Viranomaisyhteistyö

Viranomaisilta pyydetään lausunnot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, kaavan valmisteluaineistosta sekä kaavaehdotuksesta. Kaavaan liittyen järjestetään viranomaisneuvotteluja Pirkanmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksessa yhdessä asiaan liittyvien viranomaistahojen kanssa. Lisäksi tarvittaessa prosessin aikana järjestetään työneuvotteluja.

8. Miten kaavoitus etenee?

Strategisen yleiskaavan laatiminen on monivaiheinen prosessi, jonka aikana luodaan kehityskuvat, asetetaan tavoitteet, käydään aktiivista vuoropuhelua ja arvioidaan vaikutuksia.

Kaavan laatimiseen liittyen on perustettu ohjausryhmä, joka kokoontuu useamman kerran kaavaprosessin aikana. Kaavatoimikunta päättänyt ohjausryhmän kokoonpanon 23.10.24 § 45

ALOITUSVAIHE: SUUNNITTELUPROSESSIN KÄYNNISTÄMINEN / SYKSY 2024 - TALVI 2025

- *Kunnanhallitus päätti kaavan laatimisesta 7.10.2024 ja kaavan vireilletulosta 25.11.2024*
- *Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville asettaminen ja siitä pyydetään lausunnot*
- *Osalliset voivat jättää mielipiteitä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta*
- *Lähtötietojen kokoaminen*

VALMISTELUVAIHE / YLEISKAVALUONNOS KEVÄT - SYKSY 2025

- *Ohjausryhmän nimeäminen ja 1. kokous*
- *1. viranomaisneuvottelu keskeisten viranomaisten kanssa*
- *Nähtävillä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman esittely eli 1. yleisötilaisuus, tiedotus maapoliittisen ohjelman ja kaavoitusohjelman laatimisesta*
- *Kehityskuvatyon, kuntastrategian, vuorovaikutuksen sekä lähtötietojen ja taustaselvitysten pohjalta kaavaluonnoksen valmistelu*
- *Ohjausryhmän 2. kokous*
- *Valmisteluaineiston nähtäville asettaminen ja lausuntojen pyytäminen*
- *Nähtävillä olevan strategisen yleiskaavaluonnoksen esittely eli 2. yleisötilaisuus ja työpaja maapoliittisen ohjelman ja kaavoitusohjelman käynnistämiseksi*
- *Osalliset voivat jättää yleiskaavasta mielipiteitä ja antaa palautetta maapoliittisen ohjelman ja kaavoitusohjelman laatimiseen*
- *Keskeisten sidosryhmien haastattelukierros*
- *Ohjausryhmän 3. kokous*

EHDOTUSVAIHE / TALVI 2025-2026

- *Laaditaan vastineet valmisteluvaiheessa saatuun palautteeseen*
- *Kaavaehdotuksen laatiminen saadun palautteen ja tarkentuneiden tavoitteiden pohjalta*
- *Valtuustoseminaari*
- *Ohjausryhmän 4. kokous*

- Kaavaehdotuksen nähtäville asettaminen (osalliset voivat jättää kaavasta muistutuksen) ja lausuntojen pyytäminen
- Kaavan pohjalta laadittujen maapoliittisen ohjelman ja kaavoitusohjelman nähtäville asettaminen
- 2. viranomaisneuvottelu järjestetään tarvittaessa viranomaislausuntojen perusteella

PÄÄTÖKSENTEKOPROSESSIN KÄYNNISTÄMINEN / KEVÄT 2026

- Laaditaan vastineet ehdotusvaiheessa saatuun palautteeseen
- Mikäli ehdotukseen ei tehdä vähäistä suurempia muutoksia, etenee kaava kunnanhallituksen ja – valtuuston hyväksyttäväksi
- Mikäli valtuuston päätöksestä ei jätetä valituksia, kaava kuulutetaan voimaan
- Kaavan huomiointi maapoliittisen ohjelman ja kaavoitusohjelman päivittämisen yhteydessä

TOTEUTTAMINEN JA SEURANTA 2026 ->

- Strategisen yleiskaavan toteuttaminen muun muassa kaavamuutosten sekä yleiskaavojen ja asemakaavojen laatimisen yhteydessä
- Kaavan tarkastelu tulevien kuntastrategioiden laatimisen yhteydessä
- Kehitetään mittarit kaavan seurantaan ja päivitetään kaavaa tarvittavilta osin tarvittaessa valtuustokausittain

Palautteen antaminen

Kirjalliset mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä yleiskaavan valmisteluaineistosta ja muistutukset yleiskaavasta toimitetaan postiosoitteeseen: Vesilahden kunta, Lindinkuja 1, 37470 Vesilahti.

Kirjaamoon osoitteeseen vesilahdenkunta@vesilahti.fi toimitetaan kunnalle, sen toimielimille ja viranhaltijoille osoitettu palaute. Kirjaamon tavoittaa myös Suomi.fi viestit-palvelun kautta ("Vesilahden kunnan kirjaamo"), jolloin viestin voi lähettää vahvaa tunnistautumista hyödyntäen.

Kirjaamosta asiakirjat toimitetaan asian valmistelijoille.

9. Yhteystiedot

Kuulutukset ja tiedottaminen:

Kaavaa koskevat kuulutukset julkaistaan ja kaavahankkeista tiedotetaan Lempäälän-Vesilahden sanomissa ja kunnan verkkosivuilla. Kunnan virallinen ilmoitustaulu sijaitsee kirjasto Lähteellä osoitteessa Huhtatie 7.

Kaavaa koskeviin tiedusteluihin vastaa:

Mikko Latvala, kunnanjohtaja
p. 0444314340
mikko.latvala@vesilahti.fi

Kunnan käyntiosoite:

Lindinkuja 1, 37470 Vesilahti
Kunnanviraston aukioloajat
ma-pe klo 9.00–15.00

Kaavoitukseen liittyvien asiakirjojen toimitus:

Vesilahden kunta, Lindinkuja 1, 37470 Vesilahti
vesilahdenkunta@vesilahti.fi

Kaavaa laativa konsultti Sweco Finland Oy:

Jenny Jungar, suunnittelupäällikkö YKS-564
p. 040 649 5260
jenny.jungar@sweco.fi
Sanukka Lehtiö, kaavoitusarkkitehti YKS-446
Maankäytön johtava asiantuntija
p. 050 316 1277
sanukka.lehtio@sweco.fi

